

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การรับรู้ความเสี่ยงต่อสุขภาพในภาวะหมอกควันของอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวนันทวัน แก้วไชยหาญ

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนภิญโญ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง“การรับรู้ความเสี่ยงต่อสุขภาพในภาวะหมอกควันของอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ คือ
1) ศึกษาการรับรู้ถึงที่มาและสาเหตุการเกิดภาวะหมอกควัน 2) ศึกษาความรู้ ความเข้าใจถึงความ
เสี่ยงต่อสุขภาพของภาวะหมอกควัน 3) ศึกษาการถ่ายทอดความรู้สู่สมาชิกในชุมชนของกลุ่ม
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ในการศึกษาครั้งนี้
เลือกประชากรจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจำนวน 362 คน ใช้วิธีการศึกษาโดยใช้
วิธีการสัมภาษณ์และออกแบบสอบถาม รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการหาค่าร้อยละ

การรับรู้ถึงที่มาและสาเหตุการเกิดภาวะหมอกควัน มีการรับรู้ในเรื่องภาวะหมอกควันมาก
โดยที่ความรู้จากการรับรู้ได้มาจากการเข้าร่วมอบรมจากเทศบาลนครเชียงใหม่ และรับรู้จากสื่อ
ที่มีอยู่ เช่น โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น โดยที่การรับรู้ที่กลุ่มตัวอย่างได้รับนั้นเป็นการรับรู้ใน
เนื้อหาเบื้องต้น ที่สามารถเห็นได้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 โดยส่วนใหญ่รับรู้สาเหตุหลักมาจากการ
เผาขยะ และการเผาป่าเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่เห็นและสัมผัสได้อย่างชัดเจน

ความรู้ ความเข้าใจถึงความเสี่ยงต่อสุขภาพของภาวะหมอกควัน อาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้านมีความรู้ ความเข้าใจในภาวะหมอกควัน ในลักษณะที่จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของ
ตนเองในสภาวะการณ์ขณะนั้น ส่วนผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อตนเองในระยะยาวทางกลุ่มตัวอย่างมี
ความรู้ ความเข้าใจมากแต่การที่จะปฏิบัติตนให้ห่างจากผลกระทบนั้น ละเลยที่จะปฏิบัติ เนื่องจากมี
ความจำเป็นในการประกอบอาชีพ ในส่วนข้อมูลเชิงลึกหรือสิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้รับภาวะ
หมอกควันไปเป็นเวลานานนั้น ยังไม่มีการให้ความรู้อย่างจริงจัง เนื่องจากยังคิดว่าเป็นสิ่งที่ไกลตัว

และไม่เกิดขึ้นโดยทันที ทำให้การรับรู้โดยทั่วไปของอสม. ไม่มีการพัฒนา ไม่ชวนขยายที่จะรับรู้เพิ่มเติมถึงอันตรายที่เกิดขึ้นต่อตนเอง และมีความเชื่อในการป้องกันโดยการใส่หน้ากากอนามัย ป้องกันแล้ว จะปลอดภัยจากอันตรายทั้งหมด

การถ่ายทอดความรู้ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน หน้าที่ของ อสม. นั้นเป็นผู้ที่ดูแลด้านสาธารณสุขในชุมชน จึงจำเป็นที่จะต้องมีการถ่ายทอดความรู้จากการเข้ารับการอบรมจากทางเทศบาล โดยวิธีการถ่ายทอดความรู้ของ อสม. มีการประกาศเสียงตามสาย การเดินรณรงค์ การแจกแผ่นพับใบปลิว การเยี่ยมเยียนตามบ้าน โดยทีมงานเหล่านี้บางกลุ่มตัวอย่างก็ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง แต่บางกลุ่มตัวอย่างก็ปฏิบัติบางครั้ง เนื่องจากในอดีตงาน อสม. ไม่มีค่าตอบแทน เป็นการทำงานแบบสมัครใจ

Independent Study Title Health Risk Perception Under the Smog Condition of Village
Health Volunteers in Chiang Mai Municipality

Author Miss Nantawan Kaewchaihan

Degree Master of Arts (Man and Environment Management)

Independent Study Advisor Asst. Prof. Dr.Ajchara Wattanapinyo

ABSTRACT

The purpose of this study was to study perceived risk to health under conditions of smog among village health volunteers in the municipality of Chiang Mai Province. The objectives of this independent study were to study 1) the perception of the origin and cause of acute smoke; 2) the understanding of risks health conditions due to smog; 3) the transfer of knowledge to community members of village health volunteers in Chiang Mai Municipality. In this study, volunteers were selected from a population of 362 village people were assessed of interviews and questionnaires. Collection and analysis of data were use to calculate the percentage.

The perception of the origin and cause of the haze situation, were recognized in many state of smog. The knowledge from the recognition came from participants from Chiang Mai, and the recognition of existing media such as the newspapers call Tassanai etc. The perception that the samples are recognized in the basic content. Smog came from five areas but the majority recognizes that it is mainly from burning garbage and burning forests. This phenomenon was clearly seen and felt.

The village health volunteers had knowledge and understanding of the health risks of the smog conditions in a manner that would affect their health at that time. The impact will occur in long term sampling which would provide more knowledge and understanding, but this has been conducted away from the impact. Because of the need for career in-depth information or what happens after a person was exposed to smoke conditions for a long time. Because it thought that it was distant and did not occur immediately.

In general, the understanding of volunteers has not been developed and they must recognize dangers themselves. It is believed that to protect your health you should wear a mask and prevent exposure to be safe from harm.

The knowledge of the volunteers of the village health volunteer duties. That is the health care community. It was therefore necessary to have the knowledge of participants from the municipality. The knowledge of the health volunteer was collected by voice calls, walking campaign, distribution of brochures, flyers and home visits. Whereas some of these practices will continued, some practices were also in the past. The health of volunteers was not compensated as work was voluntary.